

17. 1. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Znalec to rozhodne za nás?

Nejen mezi právníky se o dnešním Česku leckdy s nadsázkou mluví jako o zemi soudních znalců. Toto do značné míry nelichotivé pojmenování reflektuje fakt, že o mnohých soudních (ale i správních) rozhodnutích de facto (před)rozhodují tzv. znalecké posudky. Na stav „přeznalcování“ v českém právu, již kdysi trefně mj. poukazoval i zesnulý veřejný ochránce práv O. Motejl. [1]

Jak v posledních dnech zaznamenala i běžná media, Pospíšilovo ministerstvo spravedlnosti připravuje razantní změnu pravidel regulujících práci soudních znalců.

Dodejme, že jde o splnění jistého legislativního restu, jelikož z vládního plánu legislativních prací plyne, že ministerstvo spravedlnosti mělo české vládě předložit novelu zákona o znalcích a tlumočnících již v říjnu 2008.

Cílem těchto změn je zlepšení znalecké činnosti a nastavení jasných mantinelů pro tuto důležitou činnost. Jinak řečeno ministerstvo spravedlnosti chce zabezpečit vyšší míru státního dohledu nad činností znalců a dosáhnout tak vyšší kvality znaleckých posudků, které mají, jak jsem již naznačil výše, podstatný (někdy až kruciólní) vliv na soudní rozhodování.

Novela z dílny ministerstva spravedlnosti, která by však reálně mohla začít platit nejdříve od podzimu roku 2011, např. navrhuje zpřísnit podmínky jejich jmenování - museli by mít vysokoškolské vzdělání, praxi v oboru, bezúhonnost a patrně budou muset vychodit něco jako kurzy znaleckého minima (snad se to nezvrtne v jakési hujerovské večerní škole pro pracující- znalce) .

Dále se kupř. navrhuje zavést pro znalce povinnost mlčenlivosti i po skončení jejich znalecké činnosti.

Předmětný návrh také mj. počítá třeba s relativně přísnými pokutami za porušení zákonem stanovených povinností znalce. Navrhují se např. tvrdší sankce za opožděné dodání znaleckých posudků, dále za bezdůvodné odmítnutí vypracování posudku nebo porušení mlčenlivosti. Vedle možnosti uložit znalci až stotisícovou pokutu chce ještě ministr J. Pospíšil do novely zapracovat pravomoc ministra spravedlnosti zcela zbavit soudního znalce jeho funkce. V nových pravidlech má být obsažená rovněž normativní zásada - třikrát a dost. Tato by pro znalce znamenala po třech přestupcích ukončení činnosti, nikoliv sice navždy, ale minimálně na tři roky.

Podtrženo a sečteno:

Snahu o vyjasnění pravidel pro výkon znalecké činnosti velice vítám, nicméně upozaděn by do budoucna neměl být ani hlavní hlubší problém českého práva - kdy si soudní (nebo správní) orgány snaží ulehčit situaci a vlastní rozhodování lidově řečeno házejí na znalce! Námět na další komentář je klesající reálná výše odměn za znaleckou činnost.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
VŠ pedagog a právník
Právnická fakulta Masarykovy univerzity Brno

---

[1] Např. O. Motejl in Hospodářské noviny, 14. 11. 2007: "Případy, kdy soudní znalci pochybili, mívají často za následek zpackaný lidský život, jejich odpovědnost je ale téměř nulová," říká ombudsman. "Nekonečné průtahy při vypracovávání posudků, jejich velmi sporná kvalita, ale také jejich nadužívání, téměř žádné postihy za nepravdivé, špatné nebo pozdě dodané posudky, to všechno je třeba akutně řešit."

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)